

Martin Heidegger
Bilim Üzerine İki Ders

Martin Heidegger

Bilim Üzerine İki Ders

'Bilim ve Düşünüm ' 'Modern Bilim, Metafizik ve Matematik'

Türkçesi: Hakkı Hünler

İçindekiler

Önnot / 9

“Bilim ve Düşünüm” / 13

“Modern Bilim, Metafizik ve Matematik” / 45

Dizin / 85

Bilim ve Düşünüm

Bugün yürürlükte olan bir görüşe uygun olarak, insanın tinsel ve yaratıcı etkinliğinin gerçekleştirildiği alanı "kültür" adıyla adlandıralım. Kültürleşmesi (cultivation) ve örgütlenmesi ile birlikte, bilimi kültürün bir parçası sayarız.

Bu yüzden bilim, insanın takdir ettiği ve çeşitli güdülerden hareketle dikkatini yönelttiği değerler arasında bir rütbe kazanır. Ne var ki bilimi yalnızca bu kültürel anlamda aldığımız sürece, bilimin özünün 2 etkinlik alanını tartmaya hiçbir zaman güç yetiremeyeceğiz. Bu durum aynı ölçüde sanat için de söz konusudur. Bugün bile bu ikisinin adını seve seve bir arada anıyoruz: "sanat ve bilim." Sanat da kültürel girişimin bir alanı olarak tasarılanır. Fakat bu durumda sanatın özüne ilişkin hiçbir şey deneyimlemeyiz. Özü çerçevesinde bakıldığında, sanat, reel-olanın, uzun süre gizli kalmış ihtişamını insana hep yeniden bahşettiği bir kutsama ve bir sığınaktır, ki böyle bir ışıktaki insan, kendi özüne bir hitab eden şeyi daha saf bir şekilde görebilir ve daha açık bir şekilde işitebilir.

Bilim, sanattan daha fazla bir kültürel insan etkinliği değildir. Bilim, var olan her şeyin bize kendisini sunduğu bir yoldur ve aslında tayin-edici bir yoldur. Dolayısıyla şunu söylemek zorundayız: Bugünün insanının, içerisinde hareket ettiği ve kendisini sürdürmeye kalkıştığı realite, temel karakteristikleri bakımından, gitgide artan bir ölçüde Batı Avrupa bilimi dediğimiz şey tarafından ve onunla bir arada belirlenir.

Bu süregiden olayı iyice düşündüğümüzde Batı dünyasında ve onun tarihinin çağları boyunca, bilimin yeryüzünde önceden hiçbir zaman karşılaşmamış bir güç geliştirdiği ve bunun sonucu olarak bu gücün en nihayet bütün yerküreyi kaplayacak olduğu apaçık hale gelir. O halde, bilim, bir gün gelip de yetkili kurulların kararları doğrultusunda insan iradesiyle tekrar yürürlükten kaldırılabilceğini varsaymamıza izin verecek bir biçim de bu hakimiyete yükseltilmiş bir İnsanî mâmulden başka bir şey değil midir? Yoksa burada daha büyük bir kader mi hâkimdir?

Acaba bilim içerisinde hâkim olan, insan yönünden salt bir bilmeyi istemekten daha başka bir şey mi vardır? Evet, aslında vardır. Başka bir şey hüküm sürmektedir. Fakat bu başka-olan, kendimizi bilim hakkındaki sıradan düşüncelere teslim ettiğimiz sürece, kendini bizden gizler.

Martin Heidegger